

We zijn van nature kunstmatig

VKMO, 8-11-2018

De uitdaging van hedendaagse technologie...

een ethische?

De gangbare ethische benadering van de techniek is gestoeld op een bepaalde interpretatie van de techniek:

een instrumentalistische

Kenmerk van de instrumentele interpretatie van de techniek:

Een rolverdeling tussen mens en techniek

Mens

ontwerper/
gebruiker

autonoom

beoordelaar

Techniek

ontwerp/
gebruiksmiddel

heteronoom

beoordeelde

Beperking van de instrumentele interpretatie van de techniek:

Maatschappelijke inbedding van belangrijke technologieën

- Onzekerheid (bij introductie)
 - feitelijke onzekerheid ('pseudomorfie')
 - normatieve onzekerheid
 - 'symbolische' onzekerheid
- 'Onzichtbaarheid' (eenmaal ingebed)

Technologische mediatie

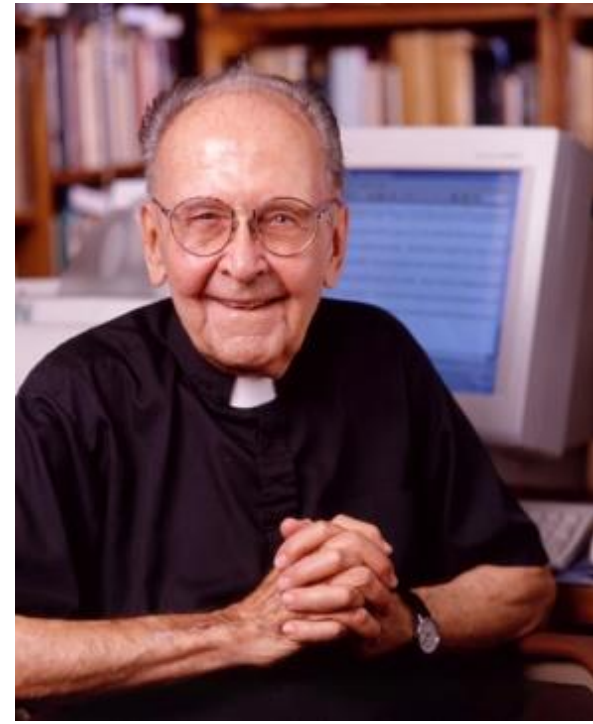
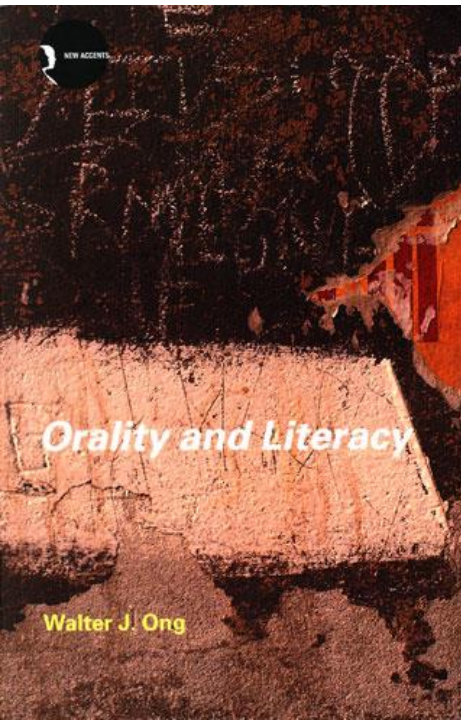
Wanneer een technologie grootschalig maatschappelijk ingebed raakt, dan gaat ze onze 'kijk' op de werkelijkheid beïnvloeden:

Voorbeelden:

- de mechanisering van mens- en wereldbeeld
- de informatisering van lichaam en geest

Een schoolvoorbeeld van technologische mediatie

Het alfabetische schrift

Wat 'doet' het alfabet?

Het transformeert gesproken taal
(tijdelijk/lokaal) tot geschreven
taal (ruimtelijk/gefixeerd)

c.q. het 'vereeuwigd' het woord.

Het alfabet; de schriftrevolutie

- de poëzie
- de schriftreligies (canons)
- het recht (codices)
- de taal als (grammaticale) structuur
- het denken (van *mythos* naar *logos*)
- de geschiedenis

Conclusie 1

Het christendom als schriftreligie veronderstelt niet alleen het alfabet, maar het hele christelijke en humanistische mens- en wereldbeeld zijn gestoeld op een geletterde werkelijkheidsontsluiting.

Conclusie 2

We kunnen ons geen enkele lichtvaardigheid veroorloven ten aanzien van iedere techniek die van invloed is op de status van de letter in cultuur en samenleving.

De uitdaging van hedendaagse technologie

Niet enkel ethisch maar *cultureel en antropologisch*

... maar wat betekent dat?

Van schriftteken ('tekst') naar wiskundig teken ('algoritme')?

